

เป้าตาก

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจนะ อีก ๑๕ วันเนาะ ปักขี้ใหม่อีก ๑๕ วันออกพรรษาแล้ว ออกพรรษาเห็นใหม่ เรา ตั้งใจมาบวช ตั้งใจมาบวช เวลาเราบวชเรามีศรัทธามีความเชื่อ แล้วเราจินตนาการไป ว่าธรรมะ สัจธรรม เราอยากสัมผัส นี่เป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติปฏิญญา เราศึกษามานี้ทุกคนก็อยากได้สัมผัส อยากได้รู้ ถ้าใครได้สัมผัสนะ เวลาคนที่อยู่ทางโลกแล้วฝึกหัดปฏิบัติ พอจิตมันสงบมันมหัสจรรย์ มหัสจรรย์

แล้วพอมหัสจรรย์ขึ้นมานะ มันก็เหมือนสามล้อถูกหวย สามล้อถูกหวย สามล้อในชีวิต ของเขาที่ทุกข์ลำบากแสนเข็ญ เวลาเขาถูกหวยขึ้นมาเขาใช้จ่ายฟุ่มเฟือยของเขา เขาไม่รู้จักถนอม รักษา เพราะเขาไม่ได้หามาด้วยน้ำพักน้ำแรง เขาไม่ได้หามาด้วยลำแข้งของเขา ถ้าเขาหามาด้วย น้ำพักน้ำแรงลำแข้งของเขา เขาจะเห็นคุณค่าของเงินนะ เงินนี้หามาแสนทุกข์แสนยาก กว่า จะ รู้จักเก็บรักษารักษา นี่ไง กว่าเขาจะได้มา ไ้สามล้อถูกหวย เห็นใหม่

ชีวิตเราก็คงมานี้มันก็มนุษย์เหมือนกันนี่แหละ แต่ในวิชาชีพของเราเนี่ย เราต้องอาบเหงื่อ ต่างน้ำทั้งวันๆ หาเงินมาเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง เวลามันไปถูกหวยได้รางวัลมา นี่สามล้อถูกหวย ใจ ไม่รู้จักเก็บไม่รู้จักรักษา ไม่รู้จักต่อยอด เงินทุนอันนี้มันควรจะเป็นเงินทุนของเรา แล้วควรจะ ต่อยอด เปลี่ยนอาชีพ มีอาชีพอย่างอื่นที่ดีขึ้น มีอาชีพอย่างอื่นที่สุขสบายกว่านี้ ถ้ารู้จักรักษา แต่ ด้วย เห็นใหม่ สามล้อถูกหวย ถูกขึ้นมาฉลองๆ เกลี้ยง! ไม่เหลือ

นี่ไง เพราะตัวเองอยากสุขอยากสบายไป เพราะอะไร? เรามาด้วยไม่ใช่รากฐานของเราไป ถ้ามาด้วยรากฐานของเรา เราหาเงินหาทองมานี้เรามีคุณค่าทั้งนั้น เงินทองหามาด้วยกระหมัด

กระหม่อม แล้วเก็บหอมรอมริบ ได้ทำให้ได้สิบมาก็เก็บรักษาไว้ รักษาไว้เพื่อประโยชน์กับเรา ถ้าประโยชน์กับเรา นี่มันมีคุณค่า ไม่ใช่สามล้อถูกหวย

ฉะนั้น เวลาเราทุกข์เรายากมาทางโลก เห็นใหม่ เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราไปทำของเราขึ้นมา ถ้าจิตสงบนี้มันตื่นตื่นมหัศจรรย์มาก มหัศจรรย์ พอมหัศจรรย์ขึ้นมาถือว่าเรามีโอกาส เรามีวาสนา เราจะทำได้

แต่เวลาเราบวชมาแล้วไง เวลาบวชพระ พอบวชขึ้นมาเรามีโอกาสบวชพระ เห็นใหม่ สมณะมีเวลา ๒๔ ชั่วโมง ทางของฆราวาสทางคับแคบ เขาต้องทำมาหากิน เขาต้องทุกข์ยากของเขา ถ้าเป็นสามล้อก็ต้องถีบสามล้อส่งผู้โดยสาร จนตกเย็นแล้วหรือเราเลิกจากงานแล้วเราก็อ่ยมมาประพฤติปฏิบัติ

เราบวชพระ บวชพระขึ้นมาเป็นสมณะ เป็นผู้เห็นภัยในวัฏสงสาร เข้าขึ้นมาหาเลี้ยงชีพ ด้วยปลีแข้ง บิณฑบาตมาเลี้ยงชีพ เลี้ยงชีพเสร็จแล้ว ทำกตกิจเสร็จแล้วเข้าสู่โคนไม้ เข้าสู่เรือนว่าง เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา เวลาของเราจะ ออกพรรษาแล้วนี่ต้องกลับไปใช้ชีวิตอย่างเดิม ออกพรรษาแล้วจะเสียดาย

แต่ในปัจจุบันนี้อยู่กับมัน เวลาปัจจุบันนี้เป็นเวลาของเรา เป็นเวลาของเราเพราะเราก็คงเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา เห็นใหม่เขาให้โอกาส ถ้าเป็นข้าราชการเขาก็ให้บวช ถ้าเป็นพ่อแม่ๆ ก็อยากให้ออกบวช ทุกคนอยากให้ออกบวชทั้งนั้น เขาให้โอกาสๆ

แล้วโอกาสของเราตั้งแต่วันเข้าพรรษามาวันนี้จะออกพรรษา ถ้าออกพรรษาแล้วเราก็คงต้อง สึกहाลาเพศไปเพื่อไปประกอบอาชีพของเรา ถ้าประกอบอาชีพของเรา เราได้สิ่งใดมันเป็นประโยชน์กับเราบ้างละ ถ้าเราเป็นประโยชน์กับเราแล้ว แต่สติปัญญาปัจจุบันนี้ไม่ต้องไปห่วงข้างหน้า ข้างหน้าได้สึกแน่นอน นาฬิกามันเดินไป วันเวลามันเดินไปแน่นอน

นี่ก็เหมือนกัน วันคืนล่วงไปๆ มันต้องถึงวันนั้นแน่นอน แต่ในปัจจุบันนี้ ในปัจจุบันนี้เราต้องมีสติปัญญาของเรา รักษาของเรา เห็นใหม่ นี่ถ้าเป็นสามล้อถูกหวย เขาถูกหวยมาเขายังได้รางวัลนะ ไร่เรานี่มันได้รางวัลไหม? ถ้าเป็นฆราวาส เห็นใหม่ เป็นฆราวาสเรารู้สึกหัดของเรา เราปฏิบัติของเราให้จิตเรามั่นสงบบ้าง เรามีศรัทธาความเชื่อของเรา เรามีเป้าหมายของเรา

เราบวชมาแล้ว บวชมาแล้วเรามีโอกาสมาก โอกาสมาก บวชมา เห็นใหม่ บวชมาในวัด ปฏิบัติด้วย วัดปฏิบัติ เห็นใหม่ ๒๔ ชั่วโมงจริงๆ เพราะอะไร? เพราะว่าในพระไตรปิฎกบอกแล้ว เวลาของสมณะ ๒๔ ชั่วโมง ๒๔ ชั่วโมง พระป่าเราพระกรรมฐานเราก็พยายามทำตรงนี้ ถึงจะไม่มีการศึกษา ไม่มีการเล่าเรียน การเล่าเรียนทางโลก เห็นใหม่ การเล่าเรียนทางธรรมะ การเล่าเรียนๆ มาเพื่อประพฤติปฏิบัติ การเล่าเรียนมาขนาดไหนก็เรียนมาปฏิบัติ ยิ่งเรียนก็ยิ่งงง เขาเรียนมาให้ประพฤติปฏิบัติ เรียนมาแล้วปิดตำราไว้ วางไว้ แล้วเรามาประพฤติปฏิบัติของเรา

ถ้าเรามาประพฤติปฏิบัติของเรา เราบวชมา เราไม่ได้บวชมาเป้าสาก บวชมาไม่ทำอะไรเลย บวชมาก็เป็นพระอรหันต์ เห็นใหม่ คุณิ เวลาหลวงตาท่านเทศน์ออกจากโบสถ์มานี้ได้พระครูแล้ว ออกจากโบสถ์มานี้ได้สมณศักดิ์แล้ว บวชมาอะไร? เราบวชมาเพื่อศึกษา ไม่ใช่บวชมาเป้าสาก เวลาเป้าสาก เห็นใหม่ คุณิ เวลาเป้าสากเขาเป้าสากเป็นเทคนิคของเขา แต่สากนี้เขาเอาไว้ คำน้ำพรึก เขาเอาไว้ทำประโยชน์ได้ รู้จักใช้จักสอยมันเป็นประโยชน์ทั้งนั้น

เราไม่ได้บวชมาเป้าสาก มาเป้าสากมันไม่มีเสียงไง มันทำยังไงก็ได้ไง มันเป็นกิริยาเฉยๆ ใจ อวดเขาไปเรื่อยๆ ใจ มันมีความจริงขึ้นมาได้ยังไง ถ้ามีความจริงขึ้นมา เราไม่ได้บวชมาเป้าสากนะ เราบวชมาจริงๆ บวชมาจริงๆ จริงตามสมมุติ เป็นฆราวาสมาบวชเป็นพระ อุปัชฌาย์ยกเข้าหมู่มา ถ้ายกเข้าหมู่มาแล้วนี่เราได้ประกาศตนว่าเป็นสมณะ เป็นสมณะ เห็นใหม่ เป็นสมมุติสงฆ์ ถ้าสมมุติสงฆ์นี้เราพยายามประพฤติปฏิบัติของเรา

โลก เห็นใหม่ คุณิโลกสิ เขาทุกข์เขายากของเขา เวลาทำมาหากินเขาทุกข์เขายากของเขา ทุกข์ยากของเขาปากกัดตีนถีบขึ้นไปเพื่อดำรงชีวิตของเขา มีแต่ความทุกข์ความยากบีบคั้นในหัวใจของเรา ในหัวใจของเขา

เราบวชเป็นพระ เราเป็นนักรบ นักรบรบกับกิเลส เห็นใหม่ สังคมจะทุกข์จนเจ็บใจขนาดไหน มันไม่มีคนเลี้ยงน้ำใจถึงกับไม่ใส่บาตรให้พระฉันหรือ ถ้าใส่บาตรให้พระฉัน พระถ้ามีข้าวตอกบาตรนี้มันพอแล้ว

เวลาสังคมที่มันอุดมสมบูรณ์ขึ้นมา ลากสักการะนี้มากมายมหาศาล ทำให้คนเคยชินไปกับมัน เวลาสังคมเขาทุกข์เขายากของเขา เขาฝืดเคืองขึ้นมา เวลาเขามาทำบุญกุศลของเขา เราก็บอกว่า “ตอนนี้ เคี้ยวนี้ทำไมเขาไม่ศรัทธาเราเลย ทำไมเขาไม่...”

เขาทุกข์ยากจนไม่มีจะกินกันอยู่แล้ว เราอะ! เราอะ! เราแค่เลี้ยงปากเลี้ยงท้อง นี่ไง ก็พระกรรมฐานไม่เห็นแก่ปากแก่ท้องมันไปไหนก็ไปได้ ไม่เห็นแก่ปากแก่ท้อง ไม่เห็นแก่ลาภสักการะนะ อยู่สุขสบายใจ เห็นแก่ลาภสักการะนะ

บวชทำไม? บวชมาเป้าสาวหรือ บวชมาไม่ทำสิ่งอะไรเป็นประโยชน์กับตัวเองเลย ไม่ต้องทำเป็นประโยชน์กับหมู่คณะหรือ ทำประโยชน์กับหมู่คณะนะ “ความกตัญญูทศเวทที่เป็นเครื่องหมายของคนดี” คนดี เห็นไหม บวชเป็นพระขึ้นมาก็ต้องกตัญญูกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะมีพุทธศาสนาเอาไว้ให้เป็นร่มโพธิ์ร่มไทร ให้เข้ามาเราหลบร้อน ให้เข้ามาบวช เข้ามาใช้ชีวิตเป็นสมณะเพื่อจะประพฤติปฏิบัติ มีโอกาสทั้งชีวิตเลย

ถ้าจิตใจมันไม่เห่อเหิม จิตใจมันไม่บ้าบอคอแตกแล้วนี่ ชีวิตอย่างนี้มันพออยู่พอกินแล้ว ถ้าพออยู่พอกิน พอกันด้วยปัจจัย ๔ ไร ปัจจัย ๔ นี้มันมีของมันอยู่แล้ว มันไม่ทุกข์ยากอย่างนั้น แต่ไต่ด้วยความเห่อเหิมใจ ด้วยความเห่อเหิมก็บอกอันนั้นไม่พอกิน นี่ไม่สนใจ นี่ไม่สนใจ ความปรารถนา เห่อเหิมทะเยอทะยาน แล้วพอเห่อเหิมทะเยอทะยานขึ้นมา มันก็บีบคั้นหัวใจ มันมีอะไรเป็นประโยชน์กับเราบ้างล่ะ? มันมีประโยชน์กับอะไร

ถ้ามันมีประโยชน์ เห็นไหม เลือกวัด มาบวชวัดกรรมฐาน ถ้าวัดกรรมฐาน เห็นไหม ๒๔ ชั่วโมงเขาเปิดโอกาสให้ตลอดเวลาเลย ต้องการตรงนี้ ต้องการสมณะ ต้องการสัจจะความจริง ให้หัวใจอันนั้นมันได้สัมผัส ประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ เกิดจากใจของคนทั้งนั้น สิ่งประเพณี วัฒนธรรมที่ทางโลกเขามีกันอยู่มันมาจากไหน มันตกผลึกเข้ามาในใจของคน วัฒนธรรม ประเพณี เห็นไหม

คูลี การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ส่งต่อกันเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นมา แล้วถึงเวลาแล้วนี่ เขาฟื้นฟูของเขา ถึงเวลานักขัตตฤกษ์ เวลาประเพณีวัฒนธรรม ใครมีความสามารถอย่างไร ใครมีความสามารถยังไง ช่วยกันทำให้ประเพณีนั้นๆ สมบูรณ์ขึ้นมา แล้วถึงเวลาแล้วมันก็เป็นความมหัศจรรย์ แล้วมันมาจากไหน มันก็มาจากความรู้ของคน แล้วความรู้ของคนมันมาจากไหนถ้ามันไม่มีหัวใจ ถ้าหัวใจที่มันมีความรู้ขึ้นมา นี่ ถ้ามันไม่ฝึกฝนมันจะมีความรู้ขึ้นมาได้อย่างไร

คูลี ผู้เฒ่าผู้แก่เขาจะเอาเด็กมาฝึกหัดไว้ สิ่งใดที่เป็นประโยชน์กับเขาให้มันไปอยู่กับเขา เขาทำเพื่อประโยชน์กับเขาทั้งนั้น ขนาดประเพณีวัฒนธรรมทางโลกเขายังมีของเขา แล้วนี่เราเป็น

พระ เราเป็นพระ เห็นไหม คุณิ เรามาต่อสู้อกับกิเลส กิเลสมันคืออะไร? กิเลสตัดหาความทะยาน
อยากมันอยู่ในหัวใจ แล้วก็คล้อยตามมันไปไง บวชมาเป้าสาวก! ไม่ได้บวชมาศึกษา ไม่ได้บวชมา
ประพฤติปฏิบัติ บวชมามันจะเป็นจริงๆ ขึ้นมา ให้มันเป็นจริงขึ้นมา

ถ้าเป็นจริงขึ้นมา เห็นไหม ตัวตนของเรานี่แหละ ถ้าคนมันคืนนะ เวลาเราเดินจงกรมนั่ง
สมาธิภาวนาถ้าจิตใจมันสงบนะ มันระลึกถึงบุญถึงคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระ
พุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มันเคารพบูชา มันเคารพบูชา มันออกจากหัวใจไป นี่ ใครรักษาสิ่งนี้ไว้
ใครรักษาสิ่งนี้ไว้สืบต่อๆ กันมา นี่ใครรักษาไว้ ใครรักษาไว้มันเคารพมันบูชา มันบูชาขึ้นมาแล้ว
นี่ พอบูชาขึ้นมามันก็ไม่งอมืองอดิน ไม่งอมืองอเท้า

สิ่งใดที่เป็นประโยชน์กับหมู่คณะ สิ่งใดที่เป็นข้อปฏิบัติมันชวนชวาย มันชวนชวาย มัน
อยากทำ มันอยากทำขึ้นมา อยากทำขึ้นมาเพื่ออะไร? อยากทำขึ้นมาเพื่อให้มันคงใจ ที่ว่า คุณิ เวลา
เขาสร้างบ้านสร้างเรือน นั่งร้านที่มันคงขึ้นมา เขาสร้างอะไรขึ้นมามันก็มีมันคงของเขา เพราะ
นั่งร้านมันแข็งแรง ถ้านั่งร้านมันไม่แข็งแรงขึ้นไปนี่เสี่ยงภัยทั้งนั้น

ข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาศีลธรรมนี้มันคือความมันคง ถ้ามันมันคงของมัน เห็นไหม เรามีสติมี
ปัญญาช่วยกันรักษา ช่วยกันทำขึ้นมาให้มันมันคง นี่ไง ข้อวัตรของเรา นี่มันมันคงๆ ที่ไหน เห็น
ไหม ไปวัดๆ ไปวัดเขาให้ดูสามเณรน้อย สามเณรน้อยถ้ามันมีวินัยของมัน มันมีหลักเกณฑ์ของ
มัน สามเณรน้อยไม่ใช่มีหนังหุ้มกระดูก เห็นไหม แสดงว่าหมู่สงฆ์นี้ไม่ทอดธุระ ดูแลกัน

เวลาครูบาอาจารย์ท่านไปเยี่ยมสำนัก ท่านเข้าห้องส้วมห้องน้ำเลย เข้าไปดูเลย ถ้าพระที่
มันมีข้อวัตรของมัน มันต้องดูแลรักษาของมัน ถ้าไม่ดูแลรักษา เห็นไหม วัฏฏ์วัตร มันเป็นข้อ
วัตร มันกิจของสงฆ์ นี่ก็กิจของสงฆ์ กิจของสงฆ์คือการดูแลรักษา กวาดลานเจดีย์ สิ่งต่างๆ
ภายในวัดนั้น นั่นกิจของสงฆ์เลย

ถ้ากิจของสงฆ์นะ กิจของสงฆ์เสร็จจากภายนอก เห็นไหม แล้วภายในล่ะ? ถ้ามันเป็น
ภายในมันจะย้อนกลับมาจากภายในเลย เพราะอะไร? เพราะเราทำแล้วเราได้ผลของเรา ถ้ามัน
ได้ผลของเรานะมันแสดงออกอย่างนั้น ถ้าบวชแล้วเป้าสาวกมันไม่เอาอะไรเลย หันรีหันขวาง
ขวางเขาไปหมด ใครทำอะไรก็ไม่ใช้ธุระของมัน ธุระของคนโน้น ธุระของคนนี้ ต่างคนต่างทอด
ธุระ ต่างคนต่างไม่ดูแล ต่างคนต่างทอดธุระ แล้วไอ้คนที่ดูแล ไอ้คนที่แบกหาม มันก็ต้องแบก

ห้ามของมันทั้งนั้น เพราะว่า เพราะมันเกิดจากเจตนาของเขา มันเกิดจากน้ำใจของเขา มันเกิดจากน้ำใจนะ เพื่อน้ำใจของเขา เขาทำเพื่ออตุณญกตเวที

ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยนี้ไว้ บิณฑบาตใครเขาจะใส่บาตร กฎหมายบอกว่าห้ามขทาน ขทานนี้กรมประชาสงเคราะห์เขาจับเลย จับไปเพื่อไปฝึกฝนวิชาชีพ ให้มีอาชีพ นี่กฎหมาย กฎหมายประเทศที่เจริญแล้วกฎหมายห้ามขทาน ถ้าจะเป็นวุฒิภจะเปิดหมวกก็ต้องมีวิชาชีพ จะทำอะไรต้องมีวิชาชีพทั้งนั้น

แล้วทำไมเขาให้พระ เขาให้พระบิณฑบาต บิณฑบาตภิกขาจาร ไม่ใช่ขทาน เพราะมันมีศีลมีธรรม เพราะธรรมวินัยบังคับไว้ว่าพระห้ามมีอาชีพ เราไม่มีอาชีพไปแข่งขันกับโลกใจ เราจะมีอาชีพอะไรไปแข่งขันกับเขา เขาทำอาชีพกันอยู่ เขานุ่งกางเกง แล้วเราเป็นพระ เราจะไปทำอาชีพอะไรแข่งกับเขา

แต่ตอนนี้ เห็นไหม อาชีพขายเหรียญไป อาชีพขายของขลังไป ไปค้าขายแข่งกับโลกเขา แต่เราบวชเป็นพระ เห็นไหม พระ พระผู้ประเสริฐ ถ้าประเสริฐนะ เราบวชมาเพื่อประพฤติปฏิบัติ ไม่ได้บวชมา... เห็นไหม บวชมาทางเขา เวลาทางเขามีอาชีพ อาชีพซื้อขาย แล้วตัวเองก็รู้ที่อยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าห้ามไว้ ก็บอกว่าเป็นการเช่า เป็นการเช่า ที่นี้ไม่มีการซื้อขาย เป็นการเช่าบูชา มันจะเอามันก็ยังมีหลักเลียง ๒ ชั้น ๓ ชั้น นี้กิเลส

แต่ถ้าเราเป็นจริง เราบวชมาเห็นไหม แม้แต่ทางโลกเขาบวชมาเขาก็ต้องมีวิชาชีพของเขา กฎหมายห้ามขทาน แล้วขทานนี้จับหมด แล้วขทานขึ้นมา มีความเมตตาสงสารขึ้นมา นี้เด็กกมานี้ทำให้มันพิการขึ้นมาเพื่อจะเอามาขทานกัน แล้วบวชพระมา เห็นไหม นุ่งผ้าห่มผ้าเสร้าหมอง ให้ผ้าขาดๆ ปะชุนขึ้นมา ทำว่าขาดแคลน จะให้เขามา... โอ้มหาโจร! มหาโจรทั้งนั้น เราบิณฑบาตเลี้ยงชีพ

คูสิ เวลาหลวงตาท่านไปธุดงค์ หาบ้านน้อยๆ ๒ หลัง ๓ หลังก็พอ ถ้าบ้านหลังใหญ่ขึ้นไปเราไปแล้วนี่เขาจะมากวนใจ นี่เขาจะมากวน แต่พวกเป้าสากนี่มันอยากให้เรามากวน เวลาธุดงค์ไปก็มีตะกรุดมิขของขลังไป จะให้เขามาล้อมหน้าล้อมหลัง กลดปักที่ไหนนี่คนล้อมเต็มเลย แต่กรรมฐานเราไม่ใช่ทำอย่างนั้น กรรมฐานเรานี้เข้าป่าเข้าเขาไป เพราะเราต้องการความสงบ ต้องการวิเวก ต้องการรักษาหัวใจของเรา

เราบวชมาแล้ว บวชมาแล้วศึกษา ศึกษาที่ศึกษาจากอุปัชฌาย์อาจารย์มา เห็นไหม เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ อนุโลม ปฎิโลม พิจารณาของเราขึ้นมา ถ้าจิตมันสงบเข้ามาแล้วนี่ เรายังต้องการที่สงบที่วิเวกขึ้นมา ถ้าที่สงบที่วิเวก เราเข้าป่าเข้าเขาไปเพื่อรักษาหัวใจของเรา จะดูแลหัวใจของเรา เราไม่ต้องการคลุกคลีอย่างนั้น

ถ้ามันบวชมาเพื่อศึกษานี้มันจะศึกษาอย่างไร ศึกษาจากครูบาอาจารย์มา ถ้าศึกษาจากครูบาอาจารย์มา เห็นไหม ออกธุดงค์ ถ้าเรายังไม่เข้มแข็งพอเราก็ไปเป็นหมู่คณะ เพื่อประสบการณ์ของเรา ถ้าประสบการณ์ของเรา ถ้าเรามีประสบการณ์ของเราแล้วเราจะหาที่วิเวกของเรา

ถ้าอยู่วัดอยู่ป่า เห็นไหม อยู่วัดอยู่ป่าเรามีข้อวัตรของเรา ถึงเวลาเราทำข้อวัตรเรามาทำร่วมกัน แต่เวลาเสร็จแล้วต่างคนต่างแยกย้ายไปเพื่อหาความสงบสงัด เราจะไม่ไปกวนกัน เราจะไม่ไปวุ่นวายกับใคร ถ้าจิตใจมันเป็นพระจริงๆ นะ มันไม่บวชมาเป้าสากนะ เป้าสากนี้มันเป้าสากแล้วมันไม่เป็นประโยชน์ แล้วมันยังไปกิดขวางเขา แล้วยังไปทำลายเขา แล้วยังไปทำให้คนอื่นเดือดร้อนอีกต่างหาก

แต่เขาบวชมาเขาต้องการเวลา ๒๔ ชั่วโมงของเขา เขาต้องการประพฤติปฏิบัติของเขา เขาต้องการเราก็กต้องการ ถ้าเราต้องการเราก็กทำของเราสิ ทำไมใจมันแห้งแล้งจนจะไม่มีหลักเกณฑ์ขนาดนั้น จนเราต้องไปกวนคนอื่นเขาอยู่ขนาดนั้น ถ้าคนอื่นเขาทำความจริงของเขา

ศึกษามาศึกษามาเพื่อประพฤติปฏิบัติ ถ้าประพฤติปฏิบัติแล้วต้องให้เป็นความเป็นจริง ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา สากมันก็มีประโยชน์ มันเป็นอาวุธก็ได้ มันทำประโยชน์ได้ทั้งนั้น จะพลิกแพลงใช้ประโยชน์ได้หมดเลยละ คนเราถ้ามันมีสติมีปัญญานะ เครื่องมือเครื่องใช้ไม้สอยต่างๆ นี้มันพลิกแพลงเป็นประโยชน์ไปหมด

เราธุดงค์ไปในป่าเห็นไหม เรามีอะไร บริหาร ๘ ให้มันอยู่ในป่าได้ คูสิ เขาจะตม่น้ำนะ เขาเอาไม้ไผ่ขึ้นมาเขาหาลาน้ำมาให้ฉันได้ เขาหุงหาอาหารได้โดยใช้ไฟใช้สิ่งที่เป็นธรรมชาติในป่า ทำได้สบายๆ ทำได้ทั้งนั้น บาตรนี้ใช้ประโยชน์ได้หลายๆ อย่างทั้งนั้น ถ้าใช้ประโยชน์ เราพลิกแพลงใช้ประโยชน์ได้หมดเลยถ้าคนมันมีปัญญา มันไม่ได้บวชมาเป้าสาก บวชมานี้ สิ่งนี้มีบริหาร ๘ เอาไว้บอกว่าฉันเป็นพระ แล้วฉันเป็นพระกรรมฐานเสียด้วย เอาไว้บอกว่าฉันข่มขู่คนอื่นว่าฉันดีกว่า ฉันเป็นกรรมฐาน ของเธอไม่ใช่กรรมฐาน ของเธอบวชแล้วนี่เห็นแก่ลาภสักการะ

ของฉันไม่เห็น ของฉันนี่เห็นแต่ธรรมวินัย เห็นแก่ธรรมวินัย เห็นแก่ธรรมวินัยจริงหรือ ถ้าเห็น
แก่ธรรมวินัยจริงสูงสุดสู่สามัญ

หลวงปู่มัน ครูบาอาจารย์เราท่านทำเหมือนพระธรรมดานี้ พระที่เป็นพระเราดี ไม่มีอะไร
จุดเด่น ไม่มีอะไรจุดขาย ไม่มีอะไร จะไปไหนดี แหม ต้องถือพัดขนนกยุงอย่างนั้น จะไปไหน
ต้องมีสิ่งประดับไปอย่างนั้น นั่นมันคืออะไร? เขาบวชมาเพื่ออะไร เขาบวชมาเพื่ออะไร เขาไม่ได้
บวชมาเพื่อ... บวชมาทั้งทีมาอยากได้พัดขนนกยุง อยากได้หนังเสือเอาไว้นั่ง มันบ้า! นี่ไง แล้วนี่
สิ่งนั้นมันเป็นวัตถุภายนอก มันเป็นวัตถุภายนอก ถ้าหัวใจมันเข้มแข็ง หัวใจมันสูงส่ง หัวใจมันมี
คุณธรรมนะ พระธรรมดานี้ พระเหมือนพระเราดี แต่พวกเราเคารพบูชามาก นี้อยู่เหมือนกัน ทำ
เหมือนกัน

สุดท้ายแล้ว คุณ เวลาหลวงตาท่านบอกท่านอยู่กับหลวงปู่มัน หัววัดท้ายวัด มหา มหา
ทั้งนั้น แแบกรับหมุกณะไว้หมดเลย เพราะอะไร? เพราะด้วยความเคารพหลวงปู่มัน ไม่ต้องการให้
ใครไปกระทบกระเทือนท่าน มีสิ่งใดท่านจัดการเลย ท่านจัดการเลย ท่านจัดการเลยเพราะ
ต้องการให้หลวงปู่มันอยู่สุขสบาย ให้หลวงปู่มันท่านอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุข อย่าให้อะไรไป
กวนใจท่าน

ทั้งๆ ที่ว่าถึงเวลาแล้วนี่ท่านอยู่ในกุฏิของท่าน เวลาท่านเสด็จญาณของท่าน ท่านก็รู้ ท่านก็
ดูแลรักษา ท่านก็ปกป้องของท่านนั่นแหละ เพราะว่าท่านมีคุณธรรมในหัวใจของท่าน แต่ร่างกาย
คนเรามันชราภาพไปเป็นเรื่องธรรมดาคนนะ คนเรามันไม่มองตรงนี่ไง มันมองว่าครูบาอาจารย์ของ
เราต้องเข้มแข็งเหมือนวัยรุ่นตลอดไปไง แต่คนมันไม่คิดถึงเวลาชราภาพขึ้นมาไง

คุณ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปนิพพาน “อานนท์ เรากระหายเหลือเกิน
ตักน้ำมาให้เราฉันเถิด” พระอานนท์นี่คร่ำครวญเลย “เกวียนมันเพิ่งผ่านไป น้ำมันยังชุ่นอยู่ ขอ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปข้างหน้าเถิด ข้างหน้ายังมีลำธารที่ใสสะอาด”

“อานนท์ เรากระหายเหลือเกิน ตักน้ำมาให้เราฉันเถิด”

พระอานนท์ไปตักด้วยความชุ่นข้องหมองใจไป เพราะอยากให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าได้ดื่มน้ำที่มันใสสะอาด ใช้น้ำมันชุ่น แต่ด้วยวิบากกรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า วิบากกรรมของท่านไป แต่เวลาจะไปตักด้วยอำนาจวาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม

พุทธเจ้า เฉพาะที่พระอานนท์ตัดตรงนั้นใสแจ๋ว ตักมาให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ใสแจ๋วเลย พระอานนท์กลับทิ้งทิ้งบารมีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ทั้งๆ ที่สุอุปาทิเสสนิพพาน นี่เศษส่วนของกรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกท่านเป็นพ่อค้าโคต่าง ท่านเคยชักโคไปอย่างนั้น นี่เศษกรรมนั้นมันตามมา เศษกรรมๆ พอตัดมาแล้วพระอานนท์ทิ้ง “สิ่งที่ไม่มีไม่เคยเป็นก็เป็นแล้วพระเจ้าค่า น้ำที่มันขุ่นๆ อยู่ เวลาข้าพเจ้าตัดนี้ทำไมมันใสขึ้นมาเลยพระเจ้าค่า” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “เหตุที่มันเป็นอย่างนั้น เพราะว่าเราเคยเป็นพ่อค้าโคต่างมา”

แต่สิ่งที่มันใสอย่างนั้นเพราะอำนาจวาสนาบารมีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในปัจจุบันนี้ เห็นไหม ใสสะอาด ทั้งๆ ที่เวลาอำนาจวาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่พระอานนท์เป็นพระโสดาบัน ก็ยังละล้าละลัง ละล้าละลัง ทำอย่างนั้นไม่ได้ นี่ไง เวลาคนเรามันมีแก้วมีเต้าไฉ

“อานนท์ ร่างกายเรานี้เปรียบเหมือนเกวียนที่ชราคร่ำคร่า มันจะพังอยู่แล้ว เกวียนที่มันเก่าแก่ มันใกล้จะพังอยู่แล้ว มันชราคร่ำคร่าเรากระหายเหลือเกิน”

ร่างกายของมนุษย์มันก็เป็นอย่างนั้น โดยธรรมชาติ แต่ด้วยหัวใจละ หัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เทศน์ไปตลอดทางเลย จะไปนิพพาน นี่เทศน์สอนตลอดทาง

“อานนท์ เธอบอกเขานะ ถ้าเรานิพพานไปแล้ว นายจุนทะได้ถวายอาหารมื้อสุดท้าย ถ้าเรานิพพานไป คนที่เขาเคารพบูชาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาก็จะบอกว่า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฉันอาหารของนายจุนทะ อาหารเป็นพิษขึ้นมาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงนิพพาน นายจุนทะจะเป็นจำเลยของโลก เธอบอกเขานะ ว่าบุญกุศลในพระพุทธศาสนาที่มันประเสริฐมีอยู่ ๒ คราว คราวหนึ่งเราฉันอาหารของสุชาดาแล้วเราถึงซึ่งกิเลสนิพพาน”

เราถึงซึ่งกิเลสนิพพาน เห็นไหม กิเลส กิเลสมันสิ้นไป ทำลายกิเลสแต่ชีวิตยังมีอยู่ ยังดำรงชีพอยู่ แล้วนี่กิเลสสิ้นไป เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ไง นี่สุอุปาทิเสสนิพพาน ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ยังดำรงชีพอยู่ แล้วสุดท้ายอีกคราวหนึ่ง “เราฉันอาหารของนายจุนทะ ถึงสิ้นสุดคืนนี้เราจะถึงขั้นนิพพาน”

ภราหเว ปรากฏขุขุชา ชั้นนี้เป็นภาระ ชั้นนี้ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับร่างกายนี้มันเป็นภาระ มันเป็นสมมุติ มันเกิดดับ วิมุตติ วิมุตติสุข เวลานั้นอาหารของนางสุชาดาเราสิ้นกิเลสไป สิ่งที่ยังเกิดขึ้นมันเป็นภาระ มันเป็นที่ดูแล เพราะมันเหลือเศษส่วนที่เหลือมา เหลือมาอีก ๔๕ ปี สิ่งที่ยังเหลือมาที่เหลือมา ถึงเวลาดับชั้นไปถึงซึ่งชั้นนิพพาน ชั้นนี้ ความรู้สึกนึกคิดมันเป็นสมมุติ เพราะมันขาดมาตั้งแต่อนาคามี มันถึงที่สุดแล้วไปชำระภวาสวะภพที่ภวาสวะด้วยปฏิสนธิจิต ทำลายหมดสิ้น หมดสิ้นไปแล้วนี้ แต่สิ่งที่ยังเหลือมา เศษส่วนเพราะอำนาจของการเกิดเป็นเจ้าชาย สิทธิทัตตะ อำนาจของการเกิดในภพชาตินั้น ถ้าในภพชาตินั้นอายุขัย ๘๐ ปี แต่เวลาประพฤติปฏิบัติ ขึ้นมาถึงที่สุดแห่งทุกข์แล้ว มันจบแล้วนี้ แต่ร่างกายมันก็ชราคร่ำคร่า เห็นไหม ความชราคร่ำคร่า

“ร่างกายนี้เปรียบเหมือนเกวียน เกวียนที่ชราคร่ำคร่า มันใกล้จะพังแหล่มีพังแหล่อยู่แล้ว อานนท์ เรากระหายเหลือเกิน ตักน้ำมาให้เราฉันเถิด”

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เราคิดอย่างนั้นกันหรือไม่ เราคิดอย่างนั้น ... คุณสิ เวลาหลวงปู่ฉันท่านอยู่ของท่าน หลวงตาท่านปกป้องดูแลไม่ให้อะไรไปกระทบกระเทือน ท่าน ทั่วๆ ที่จิตใจของท่านไม่มีอะไรไปกระทบกระเทือนหรอก แต่ในเมื่อท่านเป็นอาจารย์ใหญ่ ท่านเป็นผู้รับผิดชอบ

คำว่า “รับผิดชอบ” คนที่รับผิดชอบ มันรับผิดชอบมาตั้งแต่ต้น อยู่ที่ไหนก็รับผิดชอบ ยังไงก็รับผิดชอบ เพราะว่าคนรับผิดชอบ ฉะนั้น หลวงตาท่านถึงดูแลให้ ท่านถึงเป็นผู้บริหารให้ ดูแลสิ่งนั้นไว้เพื่อให้ท่านอยู่สุขสบายของท่าน

ถ้ามันมีหัวใจ มันมีความรู้สึกนึกคิด มันมีความรู้สึกนึกคิดอย่างนี้ ถ้ามันไม่มีความรู้สึกนึกคิดอย่างนี้ ขวางเขาไปทั่ว ทำสิ่งใดไม่มีประโยชน์อะไรกับใครเลย ประโยชน์กับเราต้องให้ได้ ก่อน ประโยชน์กับเราก็ทำไม่ได้ แล้วประโยชน์ของคนอื่นก็จะต้องบอบสลายต้องสั่นคลอนไปกับการกระทำของเรา นี่ไง มันไม่เป็นจริง ไม่เป็นจริงนี่

ถ้ามันเป็นจริงของเรา เห็นไหม นี่บวชมาอย่างไรก็แล้วแต่ ผู้ที่จะประพฤติปฏิบัติต่อเนื่องไป เราก็ชวนชวนของเรา ผู้ที่ต้องศึกษาหาเวลาไปมันก็ต้องเป็นตามวาระหน้าที่ของเขา แต่เวลาศึกษาหาเวลาไปนี้เราได้ประโยชน์อะไรบ้าง เรามีประสบการณ์อะไรบ้าง นี่ ๓ เดือนนี้เราได้ประโยชน์อะไรบ้าง ๕ พรรษา ๑๐ พรรษาขึ้นไปมันก็ได้มาสิบยี่สิบปีแล้ว เราก็จะปฏิบัติของเราไป ถ้าปฏิบัติของเราไป เรามีสติปัญญารักษาหัวใจของเราได้ การดำรงชีพดำรงชีพแบบสมณะ เข้า

บิณฑบาตเลี้ยงชีพ เลี้ยงชีพของเรา เห็นไหม เลี้ยงชีพไว้เพื่อประพฤติปฏิบัติ เลี้ยงชีพไว้เพื่อกันเพื่อ
ชวนชวาย เพื่อชวนชวายให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
บวชเอง เอหิภิกขุ นี้ผู้ที่ประอรหันต์มาขอบวช “เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด”

แต่ถ้าผู้ที่ยังมีกิเลสอยู่ จะมากจะน้อยยังไม่สิ้นสุดแห่งทุกข์ เห็นไหม “เธอจงเป็นภิกษุมา
เถิด คือประพฤติปฏิบัติไปเพื่อถึงที่สุดแห่งทุกข์ เธอจงบวชมาเถิด เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด แล้ว
ประพฤติปฏิบัติไปให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์”

แต่ผู้ที่สิ้นกิเลส “เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด” นี้เอหิภิกขุ เวลาองค์สมเด็จพระ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าบวชให้ใจ แล้วถึงที่สุดแล้วนี้มันก็บวชมาเป็นถึงรัตนตรัย เห็นไหม แล้วก็
บวชมา บวชมาด้วยอุตติจตุตถกรรม นี้ไง นี้มันเป็นธรรมวินัยทั้งนั้น ถ้าธรรมวินัยบัญญัติไว้อย่าง
นั้น เราต้องเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำสิ่งใดก็ต้องเอานี้เป็นหลัก แล้วเราทำ
ตามนั้นขึ้นมาให้เป็นความจริงของเราขึ้นมา

ศึกษา บวชมาแล้วศึกษา ศึกษาแล้วประพฤติปฏิบัติให้มันเป็นความจริงของเราขึ้นมา อย่า
ปล่อยให้โอกาสนี้ล่วงไป วันคืนล่วงไปๆ บัดนี้เราทำอะไรอยู่ ถ้าบัดนี้เราทำอะไรอยู่นะ เฮ้อ! ก็ทำ
ข้อวัตรอยู่ไง บัดนี้ทำอะไรอยู่ ก็ทำข้อวัตรเสร็จแล้วทำอะไรต่อ

นี้ไง แล้วลมหายใจเข้า ลมหายใจออก มันเข้าออกอยู่ตลอดทุกวินาที แล้วชีวิตของเรานี้มัน
มีตลอดอยู่ทุกวินาที ไม่มีสติสัมปชัญญะระลึกถึงตัวเองเลยหรือ ไม่มีสติสัมปชัญญะรู้ถึง
ความรู้สึกของเราเลยหรือ ความรู้สึกนี้จะปล่อยให้กิเลสค้นหาความทะยานอยากมันครอบงำ
ไปอยู่อย่างนี้ใช่ไหม ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะขึ้นมา ความรู้สึกอันนี้มันจะมีคุณค่าที่สุด

เวลาโลกเขานี้ เขาแสวงหาปัจจัยเครื่องอาศัยกัน เขาแสวงหาเงินหาทองกัน ไอ้ของเรานี้
แสวงหาศีล สมาธิ ปัญญา แสวงหาคุณธรรมในหัวใจของเรา ถ้ามันมีคุณธรรมในหัวใจของเรานะ
มีเพื่อคุณธรรมในหัวใจของเรา ไม่ใช่เพื่อใคร เพื่อคุณธรรมในหัวใจของเรา ถ้ามีคุณธรรมใน
หัวใจของเรา ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา มันจะชำระล้างกิเลส มันจะชำระกายกิเลสเป็นชั้นเป็น
ตอนขึ้นไป

ถ้ามันตำรอกคายกิเลสเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไปมันเป็นอกุปปธรรม อกุปปธรรมอฐานะที่จะคลาดเคลื่อน อฐานะที่จะเปลี่ยนแปลง มันจะเป็นสังขธรรมจริงในหัวใจของเรา ถ้ามันเป็นสังขธรรมจริงในหัวใจของเรานี้มันมีวิฤทธิภาวะ มันมีองค์ความรู้ ถ้ามีองค์ความรู้นี้ มันจะองอาจกล้าหาญ

ธมฺมสากัจฉา เอตมฺมํคลมฺมุตตมํ เวลาสันทนาธรรมกัน เวลาพิสูจนกันเขาพิสูจนกันที่นี้ไง พิสูจนกันที่ว่า ความเป็นจริงมันมีความเป็นจริงหรือเปล่า ถ้าความเป็นจริง อย่างนั้นความเป็นจริง มันก็คือความเป็นจริงวันยังค่ำ พุดออกมามันก็มีความจริงออกมา เวลาได้ถามธรรมะข้อไหนมานี้ มันจะแจ่มแจ้งได้ทุกๆ ข้อ เพียงแต่จะพูดหรือไม่พูด เพียงแต่ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงๆ นี้ ท่านมองเฉยๆ นะ มองเฉยๆ มองด้วยหางตาด้วย มันไม่มีอยู่จริง มันไม่เป็นความจริง แต่ถ้าเป็นความจริงๆ มันมีองค์ความรู้ มันมีความจริงอันนี้ มันองอาจกล้าหาญ องอาจกล้าหาญ เห็นไหม

คูสิ มันปราบปรามกิเลสในหัวใจของเราแล้วนี้ มันจะมีอะไรในหัวใจของตัวต่อไป เพราะมันได้ปราบปรามกิเลสในหัวใจของตัว แล้ววิธีการปราบปราม ตบะธรรมนี้ ตบะธรรมมันจะเกิดขึ้นมาได้ยังไง ตบะธรรมจะเกิดขึ้นมาจากศีล สมาธิ ปัญญา

ศีล! ศีล ศีละ ความมั่นคง แก่นของศีล ถ้าเป็นศีลแล้วประพฤติปฏิบัติให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ให้มันมีสมาธิขึ้นมาให้ได้ ว่าถือศีลๆ ถือศีลจนมันเกร็งไปหมดเลย ถือศีลจนเอาศีลเป็นเป้าหมายเลย อันนั้นมันก็ไม่ถูกต้อง ถือศีลนี้ ศีลมันเป็นพื้นฐาน เห็นไหม พื้นฐานมันก้าวเนื่องไป มันก็เป็นสมาธิ พอเป็นสมาธิขึ้นมานี้ยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันเกิดปัญญาขึ้นมามันจะมหัสจรรย์ พอมหัสจรรย์นี้ มันไม่ต้องพูดเลย

ดูเขาปั้นโอ่งสิ ก็เป็นดิน ดินเขาเอามาขนาด เห็นไหม นวดเป็นดิน ดินแล้วปั้นเป็นโอ่ง ปั้นเป็นโอ่งแล้วถ้าไม่ได้เผาแล้วมันก็ใช้อะไรไม่ได้หรอก เป็นดินอยู่อย่างนั้น เจอน้ำเจออะไรมันก็ร่วนหมด จากดินก็ปั้นเป็นโอ่ง ปั้นเป็นโอ่งแล้วก็เอาไปเผา เผาแล้วต้องเอามาตบแต่ง ถึงว่ามันจะเป็นโอ่งได้สมบูรณ์ไง

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจนี้ ศีล สมาธิ ปัญญา สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวานามยปัญญา ถ้ามีศีล เห็นไหม ศีลเป็นพื้นฐาน ศีลนั้นเป็นพื้นฐาน ศีละเป็นความมั่นคง ถ้าทำสมาธิขึ้นมาได้ เราจะปั้นแต่งของเราขึ้นมาแล้ว เพราะอะไร? เพราะเป็นสมาธิแล้วนี้ยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันจะเป็นของมันไปเป็นขั้นๆ เป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป

ถ้าบวชมานะ บวชมาเพื่อประพฤติปฏิบัติ บวชมาเพื่อศึกษา ศึกษาแล้วประพฤติปฏิบัติ ไม่ใช่บวชมาแล้วนี่เป้าสาก บวชมาเป้าสาก มันเคลมว่าเป็นไปแล้ว มันมีอยู่จริง เป็นจริง

สากเขาเอาไว้ตำน้ำพริก เขาเอาไว้ใช้เป็นอาวุธได้ ก็มันไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันเลย ไม่มีสิ่งใดเป็นสมบัติตัวเองขึ้นมาสักชิ้นหนึ่ง ถ้ามีสมบัติตัวเองขึ้นมาสักชิ้น มันต้องมีศีล มีสมาธิ มีปัญญา แล้วศีล สมาธิ ปัญญา นี่ไง ด้วยความภูมิใจว่าเป็นพระปฏิบัติไง ด้วยความภูมิใจว่าเราเป็นนักปฏิบัติไงถ้าเป็นนักปฏิบัติ

ศีล คำว่า ศีลละ ความปกติ มันไม่มีอะไรเคลือบเคลงไปเลย แล้วทำสิ่งใดมันก็ถูกต้องดีงามไปหมด ถ้ามันผิดพลาด ผิดพลาดด้วยความไม่รู้ก็ปลงอาบัติซะ ถ้ามันถูกต้องดีงามขึ้นไปแล้ว ถ้าทำสมาธิมันไปได้ง่ายขึ้น มันไปได้ง่ายเพราะมันมีพื้นฐาน เห็นไหม การกระทำของเรา

คูสิ ก้าวขึ้นบันได ถ้าไม่มีขั้นที่ ๑ มีแต่ขั้นที่ ๒ มันก็ต้องก้าวยาวๆ ต้องกระโดดขึ้น ถ้ามันมีขั้นที่ ๓ ขึ้นมานี่ขึ้นไม่ได้ บันไดมันมีแต่ราวบันได ไม่มีลูกบันไดเลยมันจะขึ้นยังไง

ศีล สมาธิ ปัญญา จิตใจมันจะก้าวขึ้นไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป ถ้ามันก้าวขึ้นมา เห็นไหมพัฒนาขึ้นมา คูสิ บั่นโอ่งๆ คนเป็นขึ้นมานี่ คนเขามีฝีมือเอาดินมาหมักไว้ก่อน พอมันได้ที่ขึ้นมาแล้วนี่ ดินได้ที่แล้วก็เอามานวด นวดเสร็จแล้วเขาถึงขึ้นรูปเป็นโอ่ง เป็นโอ่งเสร็จแล้วนี่ต้องตากให้มันแห้ง แห้งเสร็จเขียนลาย เขียนลายเสร็จแล้วก็ต้องเผา เผาจนมันได้ที่ เผาไม่ดีเสียอีก รั่ว ใช้ไม่ได้นี่ก็เหมือนกัน ยกขึ้นวิปัสสนาแล้วนี่ “โธ้ย! ฉันมีปัญหา ฉันมีปัญหา” จะตายยังไม่รู้ตัว

ศีล สมาธิ ปัญญา มันต้องสมดุล ความไม่สมดุลมักคะมันสามัคคีไม่ได้ มรรค ๘ ว่ามรรค ๘ มักคะสามัคคี มันสามัคคียังไง งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ

ความชำนาญของคน เห็นไหม คุณความชำนาญของคน ช่างปั้นโอ่งนี่มันจะมือนี่ลูบปฐู๊ด! ขึ้นมาเป็นโอ่งเลย ความชำนาญนี้รูดยังขึ้นมาได้เลย แล้วเราเป็นหรือเปล่า? เราทำได้จริงหรือ? เอ้า! ก็บอกปั้นโอ่งก็ปั้นอย่างนี้ไง ก็บอกทฤษฎีได้หมด ทำอย่างนี้ๆ เลย ทำมาทั้งหมด ตั้งบริษัทโอ่งก็เจ๊งทันทีเลย เพราะไม่มีประสบการณ์ทำไม่ได้ แต่รู้นะ รู้ ทำให้ก็ได้ รู้หมด เห็นเขาทำ เห็นเขาทำๆ แต่ตัวเองทำไม่ได้ ถ้าทำได้ทำได้มันก็เป็นความจริงอย่างนี้ นี่ปฏิบัติต้องให้เป็นอย่างนี้

ด้วยความภูมิใจว่าเป็นพระปฏิบัติไง ด้วยความภูมิใจว่าเราจะเป็นพระปฏิบัติ พระปฏิบัติ มันก็ต้องมีองค์ความรู้ มันต้องมีความจริง เห็นไหม บวชมาจริงๆ ประพฤติปฏิบัติจริงๆ ให้มันเป็น

ความจริงขึ้นมา อย่าบวชมาเป้าสาว! บวชมาต้องบวชมาศึกษา ศึกษาแล้วนี่ พอศึกษาแล้วนะ ถ้าจิตใจของคนที่มีคุณธรรมนะ มันเห็นน้ำใจกัน เห็นน้ำใจนะ

หลวงตาท่านพูดบ่อย เวลาท่านนั่งรถไปไหนนะ เห็นพระชุดงค์นี่ มันคิดถึงเราทุกที มันเห็นใจเขา เวลาเราชุดงค์ เวลาชุดงค์ก็ต้องเป็นอย่างนั้นจริงๆ กิเลสมันพองตัว จองหองพองขน มันก็ต้องกำราบกัน มันต้องกำราบมันอย่างนั้น ทุกข์ยาก

เราชุดงค์ไปนี่ เหงื่อไหลไคลย้อยนะ ทางก็ทางนะ ถ้าป่าครึ้มมันก็เย็นสบายดี ถ้ามันป่าโปร่งป่าโล่ง ถ้าเป็นทุ่ง ร้อนมาก ขึ้นเขาลงห้วยมันไปของมันนะ เดินไป พอภาวนาดีขึ้น พอเริ่มมีสติปัญญาขึ้น เดินไปก็มีสติปัญญาแล้ว การเดินไปนี่ก็เท่ากับเดินจงกรมไปเดินดูหัวใจไป แต่ใหม่ๆ ไป ไปชุดงค์ก็เพื่อชุดงค์ใจ ชุดงค์ๆ แต่พอมีประสบการณ์ขึ้นมาแล้ว ชุดงค์แล้ว ชุดงค์ก็ชุดงค์ไปสิ แต่เราก็ภาวนาของเราไป เราก็ดูแลหัวใจของเราไป เหมือนกับเดินจงกรมไป

นี่ถ้ามันเป็นมันเริ่มไปได้ พอไปได้มันก็เริ่มเบาลง มันไม่ใช่เรียกกับการเดินชุดงค์ เห็นไหม เราไปเพื่อดูแล เราไปเพื่อหาหัวใจของเรา ถ้ามันชุดงค์ ชุดงค์แล้วเวลามันมีสติมีปัญญาขึ้นมา เวลาออกชุดงค์เราไปเห็นเขาที่เราสงสารทั้งนั้น แต่การสงสารขนาดไหน เขาต้องมีประสบการณ์เอง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นคนที่ทางเท่านั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่สามารถเอาธรรมะเข้าไปในหัวใจของใครทั้งสิ้น แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นคนที่ทาง เป็นคนบอกทาง แล้วให้คนที่ประพฤติปฏิบัติ แล้วเวลากิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจของคนนี้ มันเล่ห์เหลี่ยมร้อยพันคมทั้งนั้น

ถ้ามันเล่ห์เหลี่ยมร้อยพันคม เราจะสู้กับมันไง เราสู้กับเสือต้องมีศีล สมาธิ ปัญญา ไม่ใช่สู้กับเสือด้วยมือเปล่าๆ ไปสู้กับเสือโดยที่ไม่มีอะไรเข้าไปเลยนี่แล้วเสือตะครุบเอาก็ไม่รู้ว่าตายแล้วนะ กิเลสตัดหาความทะยานอยากมันเกี่ยวกินหมดแล้ว ไม่รู้ว่าตายนะ สำคัญตอนอยู่อย่างนั้น มันโดนกิเลสเกี่ยวกินไปแล้ว

แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญาขึ้นมา เห็นไหม บวชมาเพื่อศึกษา ศึกษาเพื่อประพฤติปฏิบัติ ศึกษาให้มันเป็นความจริงขึ้นมา อย่าบวชมาเป้าสาว เอวัง